Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 160 (3358) ЧОРШАНБА 13 ИЮЛЬ 1977 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮБИЛЕЙ 60 ВАХТАСИДА

Сифат ва самарадорлик беш йиллигига — ишчи кафолати

• «Ўн бешлар ташаббуси»га қўшилиб

МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

«Главташкентстрой» 4-тресги бинокорлари ўртасида бошланган социалистик мусобақада «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати А. Назаров бошлиқ бригада аъзолари пешқадамлик қилишмоқда. Республикамиз ўн беш бинокорининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган бригада коллективи 7 ноябрга қадар 2,5 йиллик планни адо этишга қарор қилган.

Юнусобод массивида 16 квартирали уй-жой қурилишини жадаллик билан олиб бораётган қурувчилар смена топшириқларини ошириб бажаришяпти. Бригада аъзолари эришаётган муваффақиятларда монтажчи А. Рожков, бетончи О. Демченко сингари бинокорларнинг ҳиссалари катта бўляпти.

Шу трест 19-қурилиш бошқармасининг III даражали «Меҳнат Шуҳрати» ордени кавалери Ю. Содиқов бошлиқ бригада коллективи ҳам мусобақадошларидан ортда қолмаяпти. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси асосий кутубхонаси биносини қураётган бригада юбилейга қадар 2,5 йиллик топшириқни бажаришга қарор қилган. Бригада аъзолари ўртасидаги мусобақада коллективнинг кекса аъзоларидан пайвандчи М. Блохин, ғишт терувчи Ю. Ҳамидов ва бошқалар кўпчиликка ўрнак кўрсатишяпти.

Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида ўрта мактаб ва ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб ишга келган ёшлар кўп.

СУРАТДА: тикувчи бўлиб ишлаётган ана шундай ёшлардан (чапдан-ўнгга) М. Мирсоатова, М. Тўлаганова, бригада бошлиғи Дилором Каримова ва М. Исроилова ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш билан бирга смена-ойлик топшириқларини 120—130 процентдан адо этмоқдалар.

• Шарҳчи сатрлари

БЕЛИЗ: ЎЗ ТАҚДИРИНИ ЎЗИ БЕЛГИЛАШ ҲУҚУҚИ

Кейинги кунларда жаҳон матбуоти саҳифаларида Англиянинг Америка қитъасидаги сўнгги мустамлакаси — Белиз номи тез-тез такрорлана бошланди. Илгари ҳеч ким тилга олмаган бу мамлакатга шундай эътибор берилаётганлигига қўшни давлат — Гватемаланинг даъволари сабаб бўлди. Гватемала диктатори генерал Э. Гарсиа менинг мамлакатим «Белизга мустақиллик берилишига ҳеч қачон рози бўлмайди», деди. Гватемала режимининг бошлиғи ўз ниятларини тасдиқлаш учун 11 минг кишидан иборат армиясининг кўп қисмини Белиз билан чегарадош жойларга юборди. Англия ҳам десант қўшинларини Белизга юбора бошлади. Лондонда чиқадиган «Таймс» газетасининг эътироф қилиб ёзишича, Белиздаги кескинлик «ҳар қачон қуролли можарога айланиши мумкин».

Белиз—23 минг квадрат километр территорияга эга мамлакат — ана шу фақир мамлакатда 130 минг киши яшайди. Мамлакат аҳолисининг кўп қисми Англия — Америка компанияларининг шакарқамиш плантацияларида батрак бўлиб ишлайди ёки помешчиклардан ижарага олинган ерларда цитрус, шоли ва банан етиштириш билан шуғулланади. Бундан бир неча йил илгари Белизда нефть топилди. Ўша пайтдан буён Гватемала ҳукумати XVII асрда Испания губернаторлари билан тузилган шартномани рўкач қилиб, ўз қўшнисининг ерини босиб олиш йўлини ўтказиб келмоқда.

Сиёсий ва социал-иқтисодий танглик кескин тус олган ҳозирги пайтда Гватемала режими Белизни ўз ерига қўшиб олиш учун тазйиқни кучайтирмоқда. Бундан мақсад — ўз мамлакатидаги жиддий ички проблемалардан жамоатчилик эътиборини четга тортишдир. Гватемала ҳарбий техника ва қурол-яроғлар сотиб олиш учун кўп маблағ сарф қилмоқда. Исроил ана шу қурол-яроғларнинг кўп қисмини етказиб бермоқда. Исроил Марказий Американи ўз қурол-яроғлари сотиладиган жуда муҳим бозорга айлантирди.

Аммо Белиз аҳолиси ана шу даъволарга қарши кескин эътироз билдирмоқда ва Англия мустамлакасига барҳам бериш билан ўз мамлакатининг Гватемала вилоятига айланишини истамаётганлигини изҳор қилмоқда.

Гватемала меҳнат партияси ҳам Гватемаланинг Белизни ўз ерига қўшиб олиш ниятларини қоралади.

Гватемала меҳнат партиясининг баёнотида бундай дейилади: «мамлакатни идора қилиб турган реакцион доираларнинг кузатган бирдан-бир мақсади Белиз бойликларини чет эл монополиялари қўлига топширишдан иборат эканлигини Гватемала тарихи тасдиқлаб турибди. Белиз проблемаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотида муҳокама қилинган вақтда овозларнинг ғоят кўпчилиги билан резолюция қабул қилинди. Бу резолюция Белизнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига эга эканлигини таъкидлайди. Гватемала коммунистлари партияси бу қарорни қўллаб-қувватлайди ва Белизни босиб олишни истаётган кишиларнинг шовинистик ва иғвогарлик ниятларига қарши кураш олиб боради.

С. КУЛИК,
ТАСС обзорчиси.

• Техника тараққиёти йўлидан

ЯНГИЛИК ЯРАТУВЧИЛАР ҲИССАСИ

Шаҳримиздаги абразив комбинатида рационализаторчилик ва ихтирочилик ҳаракати кенг йўлга қўйилган. Ижодкор ишчилар сони йилдан-йилга ортиб бормоқда. Шу йилнинг ўзида корхона рационализатор ва ихтирочилик бюросига 32 та таклиф тушди, шундан 28 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Натижада давлатнинг 160 минг сўмлик маблағи иқтисод қилиб қолинди.

Пешқадам ишчилардан Сарвар Аҳмедова, Сабура Аблаева, Леонид Потанин кабиларнинг «Абразив қоришмага янги қўшиладиган катализатор» ҳақидаги таклифини ишлаб чиқаришга жорий қилиш натижасида йилига 40 минг сўм фойда олинадиган бўлди.

Петр Толчинский билан Маннон Ортиковларнинг киритган таклифини ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш эса кам меҳнат сарфлаб, кўп маҳсулот ишлаб чиқариш имконини берди.

12 МИЛЛИОН ТОННА ЮК

Бугун

ПОЙТАХТ ТЕМИР ЙЎЛИ БОШҚАРМАСИНИНГ МАШИНИСТЛАРИ ЙИЛ БОШИДАН БУЁН МАНЗИЛЛАРГА ЕТКАЗИБ БЕРГАН ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ЮКЛАРИ 12 МИЛЛИОН ТОННАДАН ОШИБ КЕТДИ. Шунча юк 271 мингдан зиёд вагонда ташилди.

Пўлат изларнинг меҳнатчилари шу кунларда асосан катта қурилиш объектларига материаллар, қишлоқларга машина, техника воситаларини етказиб беришмоқда.

Бундан ташқари мамлакатимизнинг узоқ районларига мева ва сабзавот ташиш қизғин бормоқда. Темир йўлчилар 2 минг вагонда нознеъмат ташиш топшириғини олишган эди. У ўз вақтида ошириб бажарилди. Дўстлар адресига саратон неъматини жўнатиш давом этмоқда.

Коммунистик меҳнат зарбдори Михаил Баукин 22 йилдан буён «Средазэнергоцветмет» техника-ишлаб чиқариш корхонаси изотоп приборлари цехида ишлайди. У ўнинчи беш йиллик шахсий топшириғини 3,5 йилда бажариш учун сидқидилдан меҳнат қиляпти.

М. Нуриддинов фотолари.

БУГУН РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Партия анжумани белгилаган йўлдан

КЕЧА

ССCР халқлари дўстлиги музейида икки кун давом этган республика музейлари ходимларининг семинар-кенгаши ўз ишини тамомлади. У «КПСС XXV съезди ва ривожланган социалистик жамият шароитида республика музейларида илмий-оқартув ишларининг ғоявий савиясини янада ошириш» масалаларига бағишланди.

Йиғилишда таниқли олимлар муҳим мавзуларда докладлар қилдилар.

Венгрияга, фестивалга

Шаҳримиздаги энг кекса ҳаваскорлик коллективларидан бири — Тошкент тўқимачилик комбинатининг маданият саройидаги халқ рақс ансамблининг ижоди республикамиз ҳамда мамлакатимиздан ташқарида ҳам маълум.

Халқ рақс ансамбли бу йил ўзининг 25 йиллигини нишонлади. Унлаб турли касбдаги ишчилар рақс студиясида гўзаллик оламн билан яқиндан ошно бўлдилар. Уларнинг кўплари етук артистлар бўлиб вояга етишди ҳамда бадиий коллективларга раҳбарлик қилишмоқда.

Бугун

ҲАВАСКОР АРТИСТЛАР КОЛЛЕКТИВИ ҚАРДОШ ВЕНГРИЯНИНГ ПОЙТАХТИ БУДАПЕШТГА УЧИБ КЕТДИ. Ҳамшаҳар талантларимиз у ерда олтинчи халқаро халқ рақслари фестивалида қатнашади. Концерт программасидан замонавий ўзбек рақслари ўрин олган.

ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР КАРВОНИ

Бугун

республика қишлоқ хўжалик машинасозлиги саноатининг байроқдори бўлган «Ташсельмаш» заводида йил бошидан бери ишлаб чиқарилиб, мамлакатимизнинг пахтакор республикаларига етказиб берилган «зангори кема»лар 4.900 тага етди. Булар орасида ишлаб чиқариш яқинда ўзлаштирилган ингичка толали пахтани теришга мўлжалланган ХВН—1.2 А маркали комбайнлар ҳам бор.

Шу кунларда бош конвейерда иш қизғин. Бу ерда коммунистик меҳнат зарбдори В. Назадзе бошлиқ йиғувчилар комбайнларни тез ва соз йиғиб, пахта йиғим-терими бошлангунга қадар тўққиз ойлик планда белгиланганидан анча кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашни қизитишяпти. Конвейердан ҳар куни 35—36 та комбайн тушириб олиняпти.

КЎРГАЗМАНИНГ ЮЗ ЭКСПОНАТИ

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг маданият саройида очилган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Н. В. Шуригин асарлари кўргазмасида юздан зиёд экспонат намойиш қилинмоқда. Санъаткор табиат гўзалликларини ўз асарларида моҳирона тасвирлаган.

Рассомнинг Байкал манзараларига оид ишлаган расмлари томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Мактаб тайёр

Бугун

3-қурилиш трестининг 15-бошқармаси аъзоматлари Ленин районидаги «4-Қўйлиқ» массивида янги замонавий мактаб биносини фойдаланишга топширишди.

Янги уй-жой массивида бунёд этилган бу билим ўчоғи 1568 ўқувчига мўлжалланган.

Автоматлар «сақлайди»

Тошкент ва Қашқадарё нефть базаларида нефть маҳсулотлари тўлдирилаётган пайтда идишларга ортиқча суюқлик қуйиб юбормаслик имкониятини берадиган мосламалар жорий этилди. Автомат идишда бир ярим метр баландликда бўш жой қолганида ишга тушади ва бензин келадиган насосларни ўз вақтида узиш учун суюқликнинг сатҳини диққат билан кузатиб туриш имкониятини беради. «Узглавнефтеснабсбит» бошқармасидан тошкентлик бир группа инженер ва техниклар бу асбобни ишлаб чиққан.

(ЎзТАГ).

• Район ижроия комитетларида

Депутатлар иш бошлашди

Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловларда Собир Раҳимов район Советига икки юз депутат сайланди. Халқ вакилларидан район Советн қошида ўн еттита доимий комиссия ҳамда жойларда иш олиб борувчи ўн битта депутатлик группаси тузилди.

КЕЧА

Собир Раҳимов район Совети ижроия комитети ана шу доимий комиссиялар ҳамда депутатлик группаларининг раислари, раис ўринбосарлари, секретарлари билан йиғилиш ўтказди. Йиғилишда доимий комиссиялар ва депутатлик группаларининг перспектив иш планлари тасдиқланди, навбатчилик, район ижроия комитети мажлиси ва район Советининг сессияларига материаллар тайёрлаш тўғрисида сўз юритилди.

— Олдинги сайловларда меҳнаткашлардан 55 та наказ тушган эди, — дейди район ижроия комитети секретари Л. Набихўжаева, — уларнинг 52 таси тўла-тўкис бажарилди. — Кейинги сайловлар пайтида меҳнаткашлардан жами 104 наказ тушганлиги рўйхатга олинди. Уларнинг асосий кўпчилиги ободонлаштириш ишларига бағишланган.

Эндиликда район Совети депутатларининг катта бир қисми жойларда ташкил қилинган депутатлик группалари орқали ўз фаолиятларини амалга оширадилар. Шундай депутатлик группалари маркази 24, 11, 224, 28, 119, 185, 234, 133-мактабда, геология-қидирув техникумида жойлашган.

• Қишлоқ—шаҳарга

Ноз-неъмат бунёдкорлари

Тошкент районидаги Абдураҳмонов номли совхоз далаларида бу йил ҳосил чўғи баланд бўлди. Хўжаликнинг тайёрлов пунктидан шаҳримиздаги сабзавот ва мева дўконларига ҳар куни «ҳосил карвонлари» келиб турибди.

Бугун

совхознинг омилкор деҳқонлари сабзавот маҳсулотларини етиштириш бўйича йиллик давлат планини бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти беришди.

Пойтахтликлар дастурхонига 55 тонна помидор, 45 тонна бодринг, 207 тонна картошка, 149 тонна пиёз — жами 705 тонна сабзавот тортиқ қилинди.

Яна камида 300 тонна сабзавот маҳсулотлари йиғиб олинади.

Меҳнат семестри қардош мамлакатда ўтади

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг студентларидан ташкил топган интернационал қурилиш отрядлари Польша, Германия Демократик Республикаси, Чехословакияга жўнаб кетди. Ўзбек ёшлари бу қардош мамлакатларда тенгдошлари билан бир сафда туриб катта қурилиш ишларида қатнашадилар. Айни пайтда ана шу мамлакатларнинг студент қурилиш отрядлари Тошкентга етиб келиши кутилмоқда.

Олий ўқув юртининг ёшлари бу йилги меҳнат семестрини катта завқ ва шавқ билан бошладилар. 500 кишидан иборат отряд Манғишлоқ областида чорвадорлар учун уй-жой биноларини қуришга киришди.

600 кишидан иборат яна бир отряд эса Новгород областига етиб борди. Ноқоратупроқ ўлкада меҳнат қилувчи ёшларимиз асосан мактаблар, корхоналар, уй-жой бинолари, чорвачилик комплекслари қуриш билан шуғулланадилар. Шунингдек, Эрнесто Че Гевара номли хорижий ёшлар қурилиш отряди ҳам республикамизда хайрли ишларни олиб боради.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ Монголия халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хурали Президиумининг Раиси Ю. Цеденбал ва Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ж. Батмунх ўртоқларнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга йўллаган жавоб телеграммалари эълон қилинган. Унда Монголия халқ революциясининг 56 йиллиги муносабати билан йўлланган қардошларча табрик ва самимий истаклар учун чуқур миннатдорчилик изҳор этилади.

★ 1977 йил 12 июлда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—927» учирилди.

Йўлдош бортида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Ўткир зеҳнлилар учун

«Фан» нашриёти коллективи ёш билим ҳаваскорларига атаб чиқарган янги оммабоп китоблар туркуми «Олимлар—ўқувчиларга» деб аталади. Чиройли қилиб безатилиб, рус ва ўзбек тилларида чиқарилган китобчаларда табиат ва жамият ривожланиши ҳодисалари ва қонунларини илмий тушунишнинг асослари тўғрисида ўқувчиларга тушунарли шаклда дастлабки тасаввур бериш, бугунги фанимизда ўрганилаётган проблемалар билан таништириш кўзда тутилади.

Бу туркумдаги китобларни чиқаришга республиканинг кўзга кўринган олимлари жалб этилган. Ўқувчилар дастлабки оммабоп китобларни янги ўқув йили бошлангандан кейин тез орада оладилар.

САМАРАНИ КЎРА БИЛИШ

Тошкент Давлат университетининг химик олимлари экин ҳосилдорлигини ошириш учун курашувчи химиявий воситалар — пестицид моддаларни қўллаш ижобий натижаларини ҳамда уларнинг атроф-муҳитга мумкин бўладиган номатлуб таъсир ўтказиш даражасини олдиндан кўра билишга имкон берадиган анализ методларини ишлаб чиқдилар.

Мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлмиш Ўзбекистон пестицид моддалар ишлатиш юзасидан иттифоқдош республикалар орасида биринчи ўринда туради. Бу ерда ҳозир ҳайдаладиган ҳар гектар майдонга ўрта ҳисобда 10 килограмм химиявий дори сарфланмоқда ва бу рақам муттасил кўпайиб бормоқда. Ишни тўғри ташкил этиш атроф-муҳитни муҳофаза қилиш учун қишлоқ хўжалигида химиявий воситалар қўллашни миқдорий ва сифат жиҳатидан ҳар томонлама баҳолаш зарур. Олимлар турли муҳит объектларида пестицид моддалар бирон классини белгилаш, тупроқ ва ўсимлик таркибидаги миқдорини ҳисобга олиш, химиявий дори қўлланишидан келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатларни анализ қилиш имкониятларини ўрганиб чиқиб, асослаб бердилар.

(ЎзТАГ).

«Шарқ» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасида янги цех ишга тушди. Бу ерда диван-кроватлар учун матраслар тайёрланади.

СУРАТДА: шу цехнинг илғор ишчиси, комсомол аъзоси Мухтасар Сафарова. У смена топшириқларини 110—120 процент адо этмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

★ БУХАРЕСТ. Руминиянинг Арад шаҳрида янги химия комбинати ишга тушди. Азот кислота, ўғит ва аммиак ишлаб чиқарадиган заводлардан иборат бўлган бу янги корхона йилига салкам 1 миллион тоннага яқин химиявий маҳсулот ишлаб чиқара олади.

Араддаги химия комбинатининг ишга туширилиши 1977 йилги планни муваффақиятли бажаришга ёрдам беради. Шу планга мувофиқ бу йил мамлакатда 2.8 миллион тоннадан кўпроқ химиявий ўғит ишлаб чиқариш мўлжалланган.

★ БОНН. Неча йиллардан бери ГФРдаги ишсизлар 1 миллион кишидан камаймаётир. Кельнда бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари ишсизликни қисқартириш мақсадида меҳнат қилиш ҳуқуқини таъмилаш ва қонун йўли билан зарур чораларни кўришни талаб қилдилар.

Таниқли иқтисодчи олим профессор Г. Хиккель йиғилишда сўзга чиқиб, ишсизликнинг кучайишига қарши чора кўриш билан бирга ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг сиёсий ҳамда демократик ҳуқуқлари учун доимий кураш олиб бориш кераклигини уқтириб ўтди.

★ РИМ. Шу йилнинг дастлабки 5 ойи мобайнида Италия ташқи савдо балансининг камомати 2.360 миллиард лирага етди, деб хабар қилди Статистика марказий институти. Камоматнинг асосий қисми мамлакатга нефть маҳсулотларини импорт қилиш оқибатида вужудга келди.

★ ДАККА. Бангладеш республикасининг телевидение тармоғи кенгаймоқда. Мамлакат шимолидаги Силхет округи марказида яна бир ретрансляция станцияси ишга туширилди. Шу туфайли Бангладешнинг 48 миллион аҳолиси пойтахт телевиденчеси программасини кўрадиган бўлди. Ахборот министрлиги вакилининг айтишича, тез орада яна иккита ана шундай станция фойдаланиш учун топширилади.

★ КУАЛА-ЛУМПУР. Сўнгги аҳоли рўйхатига кўра, Малайзия аҳолиси 9 миллион 866 минг кишига етган. Бернама агентлигининг хабар қилишича, 1970 йилги рўйхатдан кейин ўтган 5 йил мобайнида малайзияликлар 976 минг киши кўпайган. Кейинги 20 йил ичида мамлакат аҳолисининг умумий кўпайиши 5,3 миллион кишини ташкил қилган.

★ КАНБЕРРА. Австралияда аборигенларнинг ҳуқуқлари ҳамон поймол этилмоқда. Австралия ҳукуматининг қарорига биноан қитъанинг маҳаллий аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш маблағи деярли 50 процент қисқартирилди. Маъмурлар шу маблағни «тежаш» ҳисобига бюджет дефицитини камайтиришга уринмоқдалар.

(ТАСС).

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

Қудратимиз — дўстликда

Йиллар жуда тез ўтяпти. Худди кечагина «Ташсельмаш» заводи остонасига қадам қўйгандекман. Бироқ, орадан ўн уч йил вақт ўтибди. Зарбдорона меҳнатга, жамоатчилик ишларига, ўқиш-ўрганишга, шодлик ва ғамгинликларга тўла ўн уч йил ўтибди-я...

— Қалай, орзуингга эришдингми?— Сирдарёга ойимлар олдига борганимда баъзида собиқ синфдошларим шундай деб қолишади.— Адашмасак, сен темир-терсакка қизиқардинг?

Мен «албатта» дея жилмаяман. Қачон ва қай тарзда техникага қизиқиб қолганимни ҳозир эслолмайман. Бу балки мактабда ўқиб юрганимизда пахта теримида қийналган пайтларимизда осонгина пахта терадиган машиналар ҳақидаги хаёлларга кўп берилганимдан, отам — экскаваторлар конструкторидан ёки акамнинг ишини доим кузатиб юрганимда пайдо бўлганми, буни ҳозир яхши эслолмайман.

Акам мактабда ўқиб юрган вақтларидаёқ ёз ойларида экскаватор станциясида ишларди. Кўпинча тушлик олиб келганимда унинг ишини қизиқиб томоша қилардим.

— Сен заводда ишлашга нозиклик қиласан, —деб ўқитувчиларим менга шундай маслаҳат берган эди. Яхшиси, педагогика институтига кир, ҳар қалай пионервожатийлик қилгансан, бу соҳада тажрибанг бор.

Бироқ мен барибир политехника интитутига ҳужжат топширдим-у, лекин, омад келмади... Ўшанда жуда қайғурган эдим, жуда...

— Бунча хафа бўлавермасанг,— деди Галина Гаврилова,—яхшиси ишга кира қоламиз..

Шундай қилиб биз «Ташсельмаш» заводига ишга кирдик. Менга собиқ мактабдошларим Ольга Карлова, билан Анна Югай мураббийлик қилишди. Уларнинг раҳбарлигида фрезерлик касбини ўргандим. Албатта, аввалига қийналдим. Ҳар хил машина ва механизмларнинг шовқини, керосин ҳидига кўникишим қийин бўлди. Шундай шароитда иккинчи сменада ишлашга ҳам тўғри келарди. Лекин ёнимда мен каби йигит-қизлар ишлашар, улардан ортда қолгим келмасди. Тез орада мустақил ишлашга ўтдим.

— Ҳунарни ўрганиб олдингми?— деб сўраб қоларди баъзида химия саноатида инженер бўлиб ишлаётган акам. Шунда мен илк бора тайёрлаган олий сифатга қабул қилинган шпинделлар, цехимиз, бир оиладек ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилаётган коллективимиз ҳақида гапириб берардим.

Маҳоратим орта боргач, иш ҳам енгил кўча бошлади.

Ҳар сменада 120 деталга ишлов берадиган оддий горизонтал фрезерлик дастгоҳлари ўрнига ярим автомат дастгоҳлар олдик, янги кенг корпусга кўчиб ўтдик. Цехимизни шанбаликлар уюштириб, бўядик, оқладик, территориясини ободонлаштирдик. Чунки, иш жойинг саришта тоза бўлиши керак-да.

Янги цехда модернизациялашган ярим автомат жиҳозлар олингач, меҳнат унумдорлиги ўсди.

Энди биз бир сменада 360—400 тадан деталь тайёрлашга муваффақ бўляпмиз. Комсомол-ёшлар бригадалари тузилди. Улардан бирига мен бошчилик қиляпман. Цехимизда ҳозир 9 та ана шундай коллектив бўлиб, ҳаммалари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада иштирок этмоқдалар. Биз Петр Байдаков бригадаси билан беллашяпмиз. Унинчи беш йиллик планини тўрт йилда бажармоқчимиз. Коллективимизга кўплаб янги ишчилар келяпти. Лекин сўзимизнинг устидан чиқамиз. Чунки, коллективнинг кўп аъзолари нормадаги 330 ўрнига 500 донадан деталь тайёрлашяпти.

Фрезерчи Ҳусан Болтаев беш йиллик планни уч йилда бажаришга сўз берди. У ҳам мақсадига эришади. Ҳозир у 800—1000 донадан деталь тайёрляпти. Фрезерчиларимизнинг ўз ишига масъулият билан қараши бригадамиз, корхонамиз ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг сифати ва суръатини белгилайди. Белоруссиядан келган Валя Самусенко, Волга бўйидан келган Нина Калашникова ва Галина Роготовская, Валентина Коновалова, Валентина Мирошниченколар ҳам бригадамиз муваффақиятига катта ҳисса қўшишяпти. Янги экспериментал шпинделлар тайёрлашда Валентина Алексеевна Трифенова юксак малакага эга эканлигини намойиш этмоқда.

Бригадамиз аъзолари аҳил, шодлигимизни ҳам, ғамгин онларимизни ҳам бирга баҳам кўрамиз. Бирга кинога, театрга борамиз. Коллективимиз ишини орқага тортмоқчи, меҳнат унумдорлигини оширишга тўсқинлик қилаётганларга, ўз ишига масъулият билан ёндошмайдиган кишиларга нисбатан биргаликда чора кўрамиз. Бу дўстлигимиз айрим сабабларга кўра коллективимиздан кетишга мажбур бўлган кишиларни вақт топганларида дарров келиб, биз билан учрашиб кетишга даъват этди. Масалан, Галина Гаврикова Тошкентга келди, дегунча бригадамизга чопади, Набережний Челнидан Люба Зайцева хат ёзиб туради. Авиация билим юртини битириб, Сергелидаги авиакорхонада ишлаётган Женя Гаврилин бўш вақтларини биз билан биргаликда ўтказади.

— Сизларсиз зерикиб қоламан,—дейди у. —Сизларнинг жонкуярлигингиз, меҳнаткашлигингиз, дўстлигингиз кўп қийинчиликларни енгишимда ёрдам беради.

Кўп вақтдан буён бирга ишлаганлигимиз учун бир-биримизга жуда ўрганиб қолганмиз. Яқинда Валя Самусенко касал бўлиб қолди. Шунда ҳаммамиз бориб, унга заводдаги янгиликлар ҳақида сўзлаб бердик, соғайиб кетгунича тез-тез уни ёнига бориб турдик. Агар Юля Саменко ишда бироз ушланиб қолса, бориб болалар боғчасидан фарзандини олиб келаман. Агар бошимга бирор мушкул тушса, улар ҳам ёрдам қўлини чўзишади. «Бизнинг совет кишилари дўстлиги билан қудратли»— деган сўзни кўп эшитардим-у, лекин аввалига унинг мазмунини унчалар тушуниб етмаган эканман. Мана, ҳозир ушбу сатрларни ёзаётганимда хаёлимга совет кишиларининг интернационал дўстлиги ҳақидаги кўплаб мисоллар келди. Масалан, Алла Югай менга ишчи касбини ўргатди. Ўзим эса тажрибаларимни Валентина Самусенко билан баҳам кўрдим. Бригадамизга янги келган ишчилар меҳрибонликни, ўзаро дўстликни аввало мастер Акбар Аҳмедовдан ўрганишади.

Яқинда партия-хўжалик активида СССР янги Конституциясининг лойиҳасини муҳокама этганимизда, халқларимиз ўртасидаги интернационализм, дўстлик қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига юқори унумли пахта териш машиналари етказиб беришда, республикамизнинг катта «оқ олтин» хирмонини бунёд этишда Ватанимизнинг бойлигига-бойлик қўшишда катта аҳамият касб этаётганлиги айтилди.

Т. КОПОТЕВА,
«Ташсельмаш» заводи комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери.

СССР Конституциясининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

БАХТИМИЗ ҚОМУСИНИ ЎҚИБ...

ИЛҲОМБАХШ НАМУНА

СССР янги Конституциясининг лойиҳасида оила, турмуш масалалари, жамиятимизда хотин-қизларнинг тутган ўрни, уларнинг эрк ва ҳуқуқлари ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топган. Бунинг ифодаси сифатида лойиҳанинг 35-моддасини эслатиб ўтиш мумкин. Унда шундай дейилади: **«СССРда, хотин-қизлар эркаклар билан тенг ҳуқуқларга эгадирлар.**

Бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши хотин-қизларга илм олишда ва касб-ҳунар ўрганишда, меҳнатда, меҳнат учун ҳақ тўлашда ва ишда кўтарилишда, ижтимоий-сиёсий ва маданий фаолиятда тенг имкониятлар бериб қўйиш, шунингдек хотин-қизларнинг меҳнатини ва соғлиғини сақлашга доир махсус чоралар кўриш, оналик ва болаликни ҳуқуқий ҳимоя қилиш, моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, шу жумладан ҳомиладор хотинларга ва оналарга ҳақ тўланадиган отпускалар ва бошқа имтиёзлар бериш; ёлғиз оналарга давлат ёрдами бериш йўли билан таъминланади».

Ҳа, партия ва ҳукуматимиз совет хотин-қизларининг эркаклар билан баб-баробар яшаб, меҳнат қилишлари, Ватанимиз бойлигига бойлик қўшиш йўлида фидокорона, эркин ва озод меҳнат қилиш ҳуқуқини берган. Совет Иттифоқи ва қардош социалистик мамлакатлардаги хотин-қизларнинг ҳаёти ер юзидаги миллионлаб хотин-қизлар учун илҳомбахш намунадир. Бундан бир неча йил муқаддам мамлакатимизда бўлган Уганда хотин-қизлар дўстлиги ассоциацияси аъзолари мамлакатимизда бўлиб, совет хотин-қизларининг ҳаёти, уларнинг яратувчилик меҳнати билан танишгач, шундай дейишган эди: «Биз сиз билан дўстлашишдан фахрланамиз, мамлакатимиз эндигина ўзининг кўп асрлик уйқусидан уйғонаётганлигини, Африка хотин-қизлари яқиндагина озодликка эришганликларини ҳисобга олиб, биз сизларнинг маслаҳатингиз ва ёрдамингизга умид боғлаймиз».

Бизнинг мамлакатимизда хотин-қизлар озодлиги, уларни эркаклар билан тенг ҳуқуқли қилиш масаласи Улуғ Октябрь революциясининг ғалабаси натижасида муваффақиятли ҳал этилди. Революциягача ўзбек хотин-қизлари энг оддий сиёсий ва иқтисодий ҳуқуқлардан ҳам маҳрум эдилар. Дин ва шариатнинг ёвуз қонунлари уларни эрларига сўзсиз итоат этишга мажбур қилган эди. Октябрь революцияси туфайли улар ҳақиқий бахтга эришдилар, аёлларнинг ҳаётида катта социал-иқтисодий ўзгаришлар содир бўлди.

Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг 1917 йил 18 декабрдаги «Гражданлик никоҳи, болалар ва гражданлик ҳолати актлари китобини юритиш тўғрисида»ги қарори Совет ҳукуматининг хотин-қизларни озод қилишга қаратилган биринчи декрети эди. Шу билан бирга оналик ва болаликни ҳимоя қилиш, хотин-қизларнинг меҳнат ҳуқуқларини қўриқлаш каби масалалар бўйича бир қанча қарор ва тадбирлар белгиланди.

1919 йилда Совет давлати гражданлик никоҳи, болалар ва гражданлик ҳолати рўйхатини таъсис этиш тўғрисида декрет чиқарди. Бу декретда барча совет халқлари учун янги оила қуришнинг муҳим принциплари ифодаланган эди. Бунда социалистик оиланинг асосий принциплари бир никоҳлилик, эркин никоҳланиш, никоҳни бекор қилиш эркинлиги ва ҳоказолар кўрсатиб берилди.

Ўзбек хотин-қизларининг ҳақиқий озодлигини таъминлаш учун Ўзбекистон Коммунистик партияси аҳоли орасида ташкилотчилик ва тарғиботчилик ҳамда тарбиявий ишларни кучайтирди. Бу вазифани бажаришда партия ташкилотлари маҳаллий хотин-қизлар ичидан етишиб чиққан активларга суяниб, катта иш олиб борди. 1920 йилнинг охирига келиб, Туркистон республикасидаги 45 женотделга деярли 25 минг хотин-қиз уюшган эди. Шулардан 16 мингга яқини маҳаллий хотин-қизлардан иборат бўлган.

Ўзбек хотин-қизларини моддий ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларига кенг жалб қилиш асосан 1924 йилдан бошланди. Шу мақсадда хотин-қизларга катта қулайликлар яратиб берилди. Ишга қабул қилиш, ҳунар ўргатиш ва турар жойлар билан таъминлашда хотин-қизлар учун барча шароитлар вужудга келтирилди. Натижада минглаб ўзбек хотин-қизлари янги социалистик жамият қуришга ўз ҳиссаларини қўшишга мушарраф бўлдилар.

Ўзбек хотин-қизлари эндиликда ёппасига саводхон, коммунизмнинг актив қурувчиларидир. Ҳозирги вақтда жамоат ишлаб чиқаришида банд бўлган ҳар юз кишидан 48 нафари хотин-қиздир. Республика халқ хўжалигининг барча соҳаларида минг-минглаб хотин-қизлар меҳнат қилишмоқда. Уларнинг икки мингдан зиёди олий ва ўрта махсус таълимга эга бўлган мутахассислардир. Ўзбекистонда хотин-қизлардан ўн мингдан зиёд инженерлар бор. Ҳолбуки, Улуғ Октябрь социалистик революциясигача бутун чор Россиясида хотин-қизлардан жами 600 та инженер-техник бўлган эди. Хотин-қизлардан ўн мингдан зиёд илмий ходимларига эгамиз. Улардан олти киши Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги ва мухбир аъзоси, 40 га яқин киши профессор, 80 га яқин фан доктори, 2300 га яқин фан кандидатлари бор.

Социалистик тузум туфайли озодликка чиққан, эркаклар билан бирга тенг меҳнат қилиш ҳуқуқига, тенг имтиёзларга эга бўлган хотин-қизларимиз республикамиз халқ хўжалигининг барча соҳаларида оламшумул ишларни амалга оширишмоқда. Аёллар ичидан кўплаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари етишиб чиқди. Буларнинг барчаси СССР янги Конституциясида ўз ифодасини топган.

СССР янги Конституциясининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши, унда баён этилган фикрлар Совет кишиларининг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшиб, уларни ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун янгидан-янги зафарларга руҳлантирмоқда.

У. МУҲАММАДЖОНОВА,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети илмий коммунизм кафедрасининг доценти, тарих фанлари кандидати.

• *Конституция лойиҳаси замирида*

Завод магистрали

ДАВЛАТ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ АВТОМАТЛАШТИРИШ АСОСИДА... ОҒИР ҚЎЛ МЕҲНАТИНИ ҚИСҚАРТИРИШ, БОРА-БОРА БУТУНЛАЙ ТУГАТИШ ТЎҒРИСИДА ҲАМ ҒАМХЎРЛИК ҚИЛАДИ.
(СССР Конституцияси лойиҳасининг 21-моддасидан).

Экскаваторлар ерга чўмичини ташлаб, уни қўпориб олмоқда. Каттакон котлаван тубида кўп тонналик самосвал машиналар қўнғизга ўхшаб ўрмаламоқда. Пармаловчи станоклар тинмай ишламоқда, портлатувчилар «жангга» тайёргарлик кўрмоқдалар... Бундоқ қарасангиз коннинг бу қудратли механизми «ўзича» яшаётгандек — минглаб кишилар ва юзлаб ҳар хил машиналар қатнашаётган бутун иш манзарасини назорат остида ушлаш мумкин бўлмагандек туюлади.

Одам дарҳақиқат буни уддалай олмайди. Лекин кибернетик система бу вазифани жуда яхши ҳал этяпти. Самосвалларга ва экскаваторларга ўрнатилган датчиклар ҳисобдон машина билан боғланган қабул қилувчи қурилмага радио орқали маълумот юбориб турибди. Диспетчер бир нарсани билмоқчи бўлса, қаерда бўлмасин ва нима иш билан шуғулланаётган бўлмасин, ҳар қандай экипаждан тўла-тўкис жавоб ола билади.

Бу гап орзу, эртанги куннинг ишлари эмас. Олмалиқ кончилик металлургия комбинатининг конларида шундай система ишлаб турибди. Навоийнинг кончиларига ҳам шунақаси яратиляпти. Бунинг авторлари— Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Кибернетика институтининг олимлари бўлиб, шу институтнинг лойиҳа конструкторлик бюроси коллективи уни амалга ошириш билан шуғулланди.

Бу хўжалик ҳисобидаги муассаса фан-техника тараққиётининг муҳим эҳтиёжлари тақозоси билан бунёдга келди. Муассаса тузилганига ҳали беш йил тўлмаган бўлсада, иш ҳажми қарийб ўн баравар кўпайди. Бюро кенгайиб, Нукус ва Самарқандда, Наманган ва Фарғонада, Ангренда ҳам филиаллари очилди. Конструкторлар яратган автоматлаштирилган бошқариш системалари бугунги кунда кўпгина корхоналарда жорий этилди, бир қанча соҳалар— пахта тозалаш саноати, енгил саноат, қурилиш ва автотранспорт министрликлари шундай системалар билан ишламоқда.

Конструкторлар Тошкент агрегат заводининг буюртмаси билан токарлик қила оладиган робот-манипулятор ясадилар: корхонада бутун бир участкага шундай роботлар қўйилмоқчи. «Ташкенткабель» заводи учун мис катанкани узлуксиз равишда қуйиш ва прокат қилишни бошқаришни автоматлаш лойиҳаси ишлаб чиқилди. Фарғоналик ва наманганлик тўқимачиларнинг илтимосларига биноан тўқимачилик ишларини автомат тарзда бошқариш системалари ишлаб чиқилмоқда.

Автоматлаштирилган бошқариш системасини яратувчилар ҳар қандай ишлаб чиқариш босқичи технология оқимидаги ҳар бир бўғин бугунги фан-техника ютуқлари позициясидан турибгина ҳал этилиши кераклигини яхши биладилар.

А. БАРАНОВ.
ЎзТАГ мухбири.

МУВАФФАҚИЯТ ОМИЛИ

СССР Конституцияси лойиҳасининг 14-моддасида қуйидаги жумлалар бор: «Давлат меҳнаткашларнинг ижодий активлигига, социалистик мусобақага, фан-техника тараққиётининг муваффақиятлари г а таяниб меҳнат унумдорлигини ўстириш, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ва иш сифатини оширишни, халқ хўжалигининг узлуксиз ва мутаносиб ривожланиб боришини таъминлайди». Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг фаолияти бу сўзларнинг ғоят ҳаётий эканлигини исботлаб турибди. Ўтган беш йилликда бирлашманинг ҳ а р икки ишлаб чиқариши янги, замонавий машина ва ускуналардан фойдаланиш учун корпусларга кўчиб ўтди. Корхонада юбилей йилининг биринчи ярми муваффақият билан якунланди. Пландаги 16.042 минг сўмлик ўрнига 16.726 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Корхонада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига давом этаётган зарбдор ҳафталикларда (суратда чапдан-ўнгга) Т. Шульчевская, З. Зубарева, Е. Генсон, Е. Буркина, А. Павлова, Л. Давоян, П. Муллақандова ва М. Абдурашидова каби чеварлар кўпчиликка намуна бўлишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Октябрь ва Чилонзор районлари мусобақаси

Йиллик план — муддатидан илгари
МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

ЮКСАК КЎРСАТКИЧЛАРГА ЭРИШАЙЛИК

Шу кунларда Октябрь ва Чилонзор районлари корхоналарида ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини аниқлаш ва уларни Улуғ Октябрнинг юбилейи йилида қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига хизмат қилдириш учун оммавий юриш бошланди. Ўзаро мусобақадош коллективлар ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш бўйича комплекс ташкилий-техник тадбирларни амалга оширишга киришган «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг бош корхонаси, «Ташкенткабель», В. И. Ленин номли электрон-техника заводларининг меҳнаткашлари ташаббусини ана шундай кутиб олдилар.

Бу ҳаракатнинг кенг ёйилиши, сўзсиз, корхоналар ишида энг юксак ишлаб чиқариш ва техника-иқтисодий кўрсаткичларни қўлга киритишда, 1977 йил топшириқларини муддатидан илгари бажаришда муҳим роль ўйнайди.

Биринчи ярим йилликнинг ўзида мусобақадош районларнинг саноат, транспорт ва алоқа корхоналари қабул қилинган мажбуриятга қўшимча 869 минг сўмлик маҳсулот бердилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш ўсишининг учдан икки қисмидан кўпроғига меҳнат унумдорлигини юксалтириш орқали эришилди.

Шуни айтиш қувончлики, барча саноат, транспорт ва алоқа корхоналари план топшириқларини муваффақиятли бажардилар. Районларда қолоқ заводлар ва фабрикалар, бирлашмалар ва комбинатлар йўқ. Сўнгги вақтда ишлаб чиқариш нормаларини бажаролмаётган ишчилар сони анча камайди. Ёғочни қайта ишлаш тажриба-механика заводи, театр жамиятининг ишлаб чиқариш комбинати, Ўзбекистон кўрлар жамиятининг биринчи и ш л а б чиқариш комбинати, ч ў т к а фабрикаси, полиграфия комбинати, 10-босмахона, ҳунармандчилик санъати экспериментал ижодий комбинати сингари коллективлар планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш бўйича йиллик социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Булар ҳамм а с и икки район индустрияси меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин!» шиори остида курашни қизитган Дон меҳнаткашларига ёзган мактубини ўзларининг жанговар программаларидек қабул қилганликларини кўрсатади.

Мусобақадош районларда янги техникани жорий этиш, меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш асосида ишлаб чиқариш самарадорлигининг ортишига асосий эътибор бериляпти.

«Средазэнергоцветмет» корхонаси, каравот заводи, ҳисоблаш техникасига хизмат кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўйича тажриба заводи, сут комбинатида, спорт буюмлари, офсет босма фабрикаларида, 10-босмахонада, ҳунармандчилик санъати комбинатида техника янгиликларини жорий этиш, харидорбоп буюмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ишлари жадал амалга ошириляпти. Бу корхоналар утган бир йилда ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, меҳнат унумдорлигини юксалтиришда олдинга томон катта қадам қўйдилар ва шу асосда саноат маҳсулоти реализация қилиш ҳажмини ўн процентдан ортиқроққа оширдилар.

Утган ярим йилда кўпгина корхоналарнинг коллективлари бир маромда ишлаб, ойнинг қарийб барча ўн кунликларида бир хил миқдорда маҳсулот ишлаб чиқардилар, натижада ёғочни қайта ишлаш бўйича тажриба-техника заводи, кўн-галантерея, спорт буюмлари, чўтка фабрикалари, Ўзбекистон ССР карлар жамиятининг 2 ва Ўзбекистон ССР кўрлар жамиятининг 1-ишлаб чиқариш комбинатлари, сут комбинати олти ойлик топшириқни 10—20 кун аввал уддалаб, ярим йилда йиллик планнинг 53—56 процентн миқдорида маҳсулот бердилар.

Корхона хўжалик-иқтисодий фаолиятининг бу кўрсаткичи анча ибратли. У бу корхоналар, фабрикалар, заводлар, комбинатларда иккинчи ярим йилликда бир маромда ишлаш учун зарур шарт-шароитлар юзага келтирилганлигидан, Октябрь байрами шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишидан далолат беради.

Бироқ ҳамма участкаларда ҳам бир маромда ишлаш учун қулай шароитлар яратилган деб бўлмайди. Масалан, «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасининг тажриба заводини олайлик. Бу ерда меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш даражаси ҳамон шу кун талабига жавоб бермайди, ижодий изланиш сезилмайди.

Корхона бу йил 4.649 минг сўмлик буюм ишлаб чиқариши керак. Олти ой мобайнида бор-йўғи 2.065 минг сўмлик маҳсулот берилди. Бу демак, йиллик ишлаб чиқариш ва маҳсулот реализация қилиш ҳажми корхонада 44,2 процентни ташкил этди. Эндиликда биринчи ярим йилдаги маҳсулот ишлаб чиқаришдаги камчиликни тўлдириш учун корхона янада зўр суръат билан ишлаши лозим бўлади. Бу асосий техника-иқтисодий кўрсаткичларнинг пасайиб кетишига олиб келиши мумкин.

Коллективларни н г биринчи ярим йилликдаги хўжалик фаолиятини анализ қилганда иқтисод режимини кучайтириш, оз маблағ сарфлаб кўплаб буюмлар ишлаб чиқариш зарурлигига эътиборни қаратиш керак. Бу айниқса йилнинг беш ойи мобайнида маҳсулот таннархининг 202 минг сўмликка қимматлашиб кетишига йўл қўйган «Ташкентхлеб» бирлашмасига, 652 минг сўмликка қимматлашиб кетишига йўл қўйган «Сувенир» фабрикасига, «Ташигрушка» ва 2-пойафзал фабрикаларига тааллуқли.

Ҳозир меҳнат коллективларида СССР Конституцияси лойиҳаси муҳокама қилиняпти. Уни муҳокама этиш жараёнида меҳнатни ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш бўйича кўпгина қимматли таклифлар киритилади. Бу таклифлар ўша вақтнинг ўзида қараб чиқилиши ва жорий этилиши лозим.

Ишнинг манфаатлари ўзаро ҳамкорлик қилишни, илғорлар тажрибасини айирбошлашни, барча резервларни ишлаб чиқаришга хизмат қилдиришни, барча участкаларда меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришишни тақозо қилади.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ 1977 ЙИЛНИНГ ЯРИМ ЙИЛЛИГИДА ХЎЖАЛИК—ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ, МУСОБАҚА ЯКУНЛАРИ	Октябрь райони: Мажбуриятда кўзда тутилгани	Октябрь райони: Аслида	Чилонзор райони: Мажбуриятда кўзда тутилгани	Чилонзор райони: Аслида
Маҳсулот реализацияси бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)		103,8		104,5
Планга қўшимча реализация қилинган маҳсулот (минг сўм ҳисобида)	3000	3137	1998	2730
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати (процентларда)		105,1		110,0
Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати (процентларда)		104,8		106,9
Меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процент ҳисобида)		87,5		74,0
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш (процент ҳисобида)		103,4		102,0
Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати (процентларда)		109,2		108,1
Янги ишланган ва ўзлаштирилган буюмлар, моделлар, фасонлар (миқдори)	100	110	90	108
Сифат белгисига аттестациядан ўтказишга тақдим этилди.	15	20	—	3
Реализация қилинган маҳсулотнинг умумий ҳажмида Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган ва реализация қилинган буюмлар (процент ҳисобида)	5,0	8,0	1,3	1,5
Тежаб қолинди:				
қора ва рангли металлар (тонна)	75	80	220	245
ёнилғи (тонна)	50	55	160	194
электр қуввати (минг киловатт-соат)	750	800	530	565
Янги ўрнатилган ускуналар (миқдори)	38	42	60	60
Беш ойда фойдаланишга топширилди:				
а) турар жой майдони (минг кв. метр).	—	41,1		—
б) мактабгача болалар муассасалари: Ўринлар сони.	—	—	—	—
Н. Злобиннинг бригада пудрати методи бўйича ишлаётган бригадалар сони	20	22	30	38
Қишлоққа оталик ёрдами (минг сўм ҳисобида)	250	250	100	110
«Бир беш йилликда — икки беш йиллик топшириғини бажарамиз» шиори остида мусобақалашаётганлар (одам миқдори)	50	52	100	135
«Беш кунлик топшириқни — тўрт кунда бажарамиз» шиори остида мусобақалашаётган бригадалар (одамлар миқдори).	4.800	4.850	1200	1600

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Х. ЛУТФУЛЛАЕВА: Менга Навоий номли кутубхонанинг янги биноси қаерда қурилаётганлигини айтиб берсангиз.

Жавоб: Бу бино Навоий ва Х. Сулаймонова кўчалари оралиғида қурилмоқда. Ҳозир қурувчилар бинонинг пойдевор қисмини тугатишмоқда. Бино 1980 йилда биринчи китобхонларга хизмат кўрсата бошлайди.

• • •

А. СОТВОЛДИЕВ: Шаҳримизда катта размердаги кийимлар сотадиган махсус магазин бор дейишади. Шу магазин қаерга жойлашган?

Жавоб: Бундай магазин Фарҳод ярмаркасига жойлашган бўлиб унинг номи «Баҳодир» деб аталади. Магазинда катта размердаги кийим-кечаклар билан бирга пойафзаллар ҳам сотилади.

• • •

М. СУЛТОНОВА: Автобусга чиққанда неча ёшдаги болага билет олмаслик керак?

Жавоб: Ота-оналар 5 ёшгача бўлган болалари учун автобусга билет олмасликлари керак. Ундан юқори ёшдаги болаларга билет олинади.

• • •

М. САИДАҲМЕДОВА: Шаҳримизда диплом ишини муқовалайдиган жой борми?

Жавоб: Бундай хизматни «Тошкент сервис» фирмаси кўрсатади. Ҳамшаҳарларимиз фирманинг Фигельский кўчаси, 9-уйга жойлашган диплом муқовалаш цехига мурожаат қилишлари керак.

• • •

К. КАРИМОВ: Ҳаваскор ҳайдовчи гувоҳномаси билан Давлат автомобиль инспекциясига қайтадан имтиҳон топшириб, учинчи класс ҳайдовчиси деган гувоҳномани олиш мумкинми?

Жавоб: Йўқ, мумкин эмас. Чунки ҳозирги, янги таъсис этилган ҳайдовчилик гувоҳномаси ягона бўлиб, унга ҳайдовчиларнинг класси эмас, категорияси кўрсатилади. Ваҳоланки илгари ҳаваскор ҳайдовчига бошқа, профессионал ҳайдовчига бошқа гувоҳнома бериларди.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА
ГАИ АХБОРОТИ

Тошкент шаҳрининг Бутуниттифоқ «Тезлик» кўригидаги иштирокига якун чиқарилди. **Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарорига биноан:**

— Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш трестининг 212-автоколоннаси, 10-автобаза.

— «Главташкентстрой» транспорт ишлаб чиқариш бошқармасининг 1,4- автокорхоналари;

— «Ташпассавтотранс» Бош бошқармасининг 1-автокомбинати;

— «Автодормехбаза» ишлаб чиқариш трестининг шаҳар автомобиль йўллари механика базаси;

— Трамвай-троллейбус бошқармасининг 1-троллейбус депоси Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

— Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш трестининг 3-автомобиль комбинати;

— «Ташпассавтотранс» Бош бошқармасининг 5-автобус парки;

— «Главташкентстрой» транспорт ишлаб чиқариш бошқармасининг 12-автотранспорт корхонаси; Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг вимпеллари билан тақдирландилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қарорига биноан 127-автобаза, Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг автобазаси, 6-таксомотор парки, 2-троллейбус депоси ва бошқа коллективларнинг ҳавфсизлик соҳасида олиб борган ишлари қониқарсиз деб топилди.

◆ ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

Саратон кунларида

Саратоннинг иссиқ кезлари давом этяпти. Юқори ҳарорат, иссиқ шамол ёки дим об-ҳаво одам организмига, юрак-қон томир системаси ишига, модда алмашиш жараёнига, ишлаш қобилиятига маълум даражада салбий таъсир кўрсатади. Мана шу кўнгилсиз табиий омиллардан қутилиш йўли борми? Бу кўпчилик оқшомхонларни қизиқтиради, албатта.

Иссиқ кунларда аёллар бошга оқ рангли енгил рўмол ўраши, эркаклар енгил қилиб тўқилган сомонли ёки капронли шляпа, панамадан фойдаланишлари керак. Жазирамада бош яланг юриш офтоб уришга олиб келади. Иложи борича пахта толасидан тўқилган материаллардан тайёрланган кийимларни кийиш керак.

Ёзда таги чармли, енгил шаклдаги оёқ кийимларни кийиш мақсадга мувофиқдир. Айрим кишилар ёз фаслида оёқ кийимларини пайпоқсиз ёки носкисиз кийишга одатланишган. Бундай қилиш яхши эмас, бу ҳолда турли хил замбуруғли касалликлар келиб чиқиши мумкин.

Саратон кунлари сут ва сутли маҳсулотлардан, турли хил янги мевалардан, сабзавотлардан ва кўкатлардан, турли хил мева шарбатларидан фойдаланиш керак. Булар тананинг юқори ҳароратга чидамлилигини оширади. Сут ва сут маҳсулотлари ўзининг тўйимлилиги, турли хил фойдали витаминларга, минерал тузларга бойлиги, енгил ҳазм бўлиши билан ажралиб туради. Турли хил мевалар, сабзавотлар ва ош-кўклар юқори иқлим шароитидаги организмни турли хил минерал тузларга, витаминларга, биологик-актив моддаларга бўлган талабларини қондиради. Уларни истеъмол қилишдан олдин яхшилаб ювишни, иссиқ сув билан чайишни унутманг.

Кундузи бир-икки марта душ қабул қилсангиз ёки кўл-анҳорларда чўмилиб олсангиз, роҳат қиласиз. Кечқурун душ қабул қилиб ётиш ҳам фойдали. Бунда кундузги иссиқ ҳарорат ҳам сезилмай кетади, ҳам асабларингиз ором олади.

Иссиқ кунларда енгил, сифатли ва ўз вақтида овқатланиш керак. Чанқоқни босиш учун турли хил мева шарбатлари, кўк чой ва салқин ичимликлардан ичиш керак.

А. ТОҲИРИЙ,
медицина фанлари кандидати.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

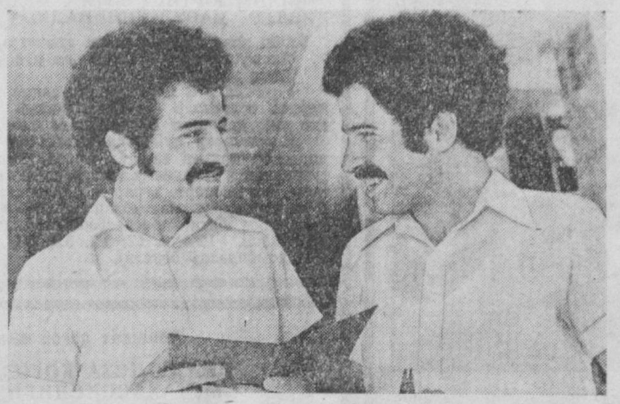

Тошкент Давлат медицина институтининг 984 битирувчиси совет врачи қасамёдини қабул қилди. Урта Осиёда энг кекса медицина билим юрти ташкил этилганидан бери 26400 юксак малакали врачларни тайёрлаб берди.

СУРАТДА: эгизаклар Юрий ва Павел Карапетян имтиёзли диплом олишди.

Г. Пунь ва И. Чернов фотоси, (ЎзТАГ).

• Оналар, Сизлар учун

БОЛАНГИЗНИ ЧИНИҚТИРИНГ

Кўпгина касалликларнинг олдини олиш ҳамда доимо руҳан тетик бўлиш учун чиниқишни мумкин қадар ёшликдан бошлаш керак. Организмни болаликдан чиниқтиришда тоза ҳаво энг самарали воситадир. Агар бола яхши шамоллатиб турилмайдиган хонада узоқ вақт туриб қолса инжиқ, атрофдагиларга бефарқ, ланж бўлиб қолади. Бундай болаларнинг қони анализ қилинганда, унда қизил қон таначаларининг сезиларли даражада камайиб кетганлигини кўрамиз. Организмдаги бу ўзгаришларнинг барчаси бош мия ҳужайраларининг нормал ишлаши учун зарур бўлган кислород миқдорининг етишмай қолганлиги натижасидир.

Иссиқ кунларда болалар очиқ ҳавода яланғоч ёки битта трусида «ҳаво ваннаси» қабул қилиши мумкин. Шундай қилинганда организмда модда алмашинув жараёнлари яхшиланиб, тери билан нафас олиш активлашади. Чақалоқларни яланғоч ҳолда очиқ ҳавога олиб чиқиш шарт эмас, улар учун йўргакни алмаштираётганда ҳаво билан контактланишнинг ўзи кифоядир. Мактаб ёшигача бўлган болалар ўзларининг ёшига ва саломатлик ҳолатларига қараб кунига бир ярим соатгача «ҳаво ваннаси» қабул қилиши мумкин.

Бола яланғоч ҳолда очиқ ҳавода юрганда унинг баданига ҳаво ҳарорати, намлиги билан бирга қуёш нурлари радиацияси ҳам таъсир қилади. Қуёш нурлари «ҳаво ваннаси» билан етарли чиниққан организм учун айниқса фойдалидир. Қуёш нурларидан тўғри фойдаланилса, организмда модда алмашинуви, руҳий ҳолат ва уйқу яхшиланади, қон таркибида гемоглобин ва эритроцитлар миқдори ошади, ҳимоя қобилияти мустаҳкамланади. Қуёш нурлари таъсири остида тери юзасидаги ҳар хил касаллик тарқатувчи микроблар ўлади, унинг ультрабинафша қисми эса организмда Д витамини ҳосил бўлишига кўмаклашади. Бу эса болаларда учрайдиган рахит касаллигининг олдини олишда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

«Қуёш нурлари ваннаси»ни овқатланишдан 1,5—2 соат олдин қабул қилиш керак. Чунки қуёш нурлари ҳавонинг юқори ҳарорати билан бирга ошқозон шираси ажралишини пасайтиради. Қуёш нурлари тананинг барча қисмига бир текисда тушганда организмга таъсир кучи ва фойдаси янада ошади.

Организмни чиниқтирувчи воситалардан яна бири сув процедураларидир. Уларнинг таъсири остида асаб системаси мувозанати яхшиланади, организмнинг руҳий ҳолати тетиклашади, унинг жисмоний ривожланиш кўрсаткичлари ошади. Сув процедуралари таъсири остида боланинг уйқуси ва иштаҳаси яхшиланади. 6—8 ойлик гўдакларни 36, 37 даражали сувда ҳар куни ёки кун оша, 1,5—3 ёшгача бўлган болаларни ҳафтада икки марта ва ундан катта ёшдаги болаларни эса ҳафтада камида бир марта чўмилтириш лозим.

Эрталаб уйқудан тургач, боланинг баданини ҳўл сочиқ билан енгил қизаргунча артиш, ухлаш олдидан унинг оёқларини совуқ сув билан ювиш ҳам бола организмини яхши чиниқтиради.

Чиниқишнинг юқорида эслатиб ўтилган табиий воситалари вақтини аста-секин ошириб бориш лозим.

Шуни эслатиб ўтиш кераккки, организмни чиниқтирувчи табиий воситаларнинг қайси бирини, қандай тартибда ва қайси меъёрда биринчи бўлиб қўлланиш кераклигини болаларнинг ёши, соғлиқ ҳолати, асаб системасининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олган ҳолда танлаш керак.

Организми яхши чиниққан болалар ангина, грипп, зотилжам каби касалликлар билан кам оғрийди, бардам ва бақувват бўлиб ўсади.

У. КАРИМОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги педиатрия илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

◆ БИЛИБ ҚУЙГАН ЯХШИ

Боржоми сувининг хосияти

Грузия ССРнинг Ликани районида кўпгина булоқлар бор. Игнабаргли дарахтлар билан қопланган тоғлар орасида СССРнинг энг яхши бальнеологик иқлим курортларидан бири Боржоми курорти жойлашган. Ҳозирги вақтда бу курортнинг етти булоғидан фойдаланилмоқда, улар суткасига 1 миллион литр минерал сув беради.

Боржоми минерал суви ишқорий карбонат сувлар қаторига киритилади. Унинг таркибида калий, магний, кальций, темир, сульфат, хлор, бром, йод, анчагина натрий гидрокарбонат ва карбонат бор. Шифобахш элементлар айни шулардир.

Боржоми минерал суви шишаларга қуйилиб Совет Иттифоқининг ҳамма жойларига, шунингдек чет элларга ҳам тарқатилади.

Боржоми суви турли касалликларда, хусусан меъда-ичак касалликларида муваффақият билан қўлланилади.

Меъда шиллиқ пардасининг сурункали яллиғланишида меъда шираси кам ёки кўп чиққанда бу минерал сув жуда фойда қилади. Минерал сув меъдага тўпланиб қоладиган ва овқатнинг нормал ҳазм қилинишига тўсқинлик қиладиган шилимшиқни эритиб, иштаҳани очади, умумий кайфият яхшиланади. Меъда ва ўн икки бармоқли ичак ярасида Боржоми суви узоқ вақт истеъмол қилинса ва парҳезга риоя қилинса яра битиб кетади.

Врач беморга минерал сув ичишни буюрганда унинг умумий аҳволини, касалликнинг турини ва қанча вақтдан бери давом этаётганлигини, унга бошқа касалликлар қўшилган ёки қўшилмаганлигини ҳамда беморга минерал сув шахсан қандай таъсир этишини ҳисобга олади.

Меъда шиллиқ пардасининг яллиғланиш касаллигида меъдада кислоталар камайган бўлса минерал сувни овқатдан 25—30 минут илгари ичиш тавсия этилади (сув ярим стакандан ичила бошлаб бир стаканга етказилади). Сув уй температурасида бўлиб, оз-оздан қултумлаб ичилади. Шу касалликда ва яра касаллигида меъдада кислота ошиб кетган бўлса, сувни 35—36 даражагача иситиб овқатдан 1—1,5 соат илгари ичиш буюрилади.

Одатда бу касалликларнинг ҳаммасида Боржоми суви кунига уч маҳалдан ичилади. Даволаниш 3—4 ҳафта давом этади.

Боржоми суви жигар ва ўт пуфагининг сурункали касалликларида, организмда модда алмашинувининг бузилишига алоқадор турли касалликларда, юракка тош келганда яхши фойда беради.

Боржоми сувини врачдан бемаслаҳат узоқ истеъмол қилиш кўнгилсиз оқибатларга олиб келади, чунончи: меъда кислотаси кўпайган кишида уни баттар кўпайтиради, организмдаги суюқликнинг ишқорий ҳоллари ҳаддан ташқари ошиб кетади, бошқача айтганда деминерализация ҳолиса рўй беради, яъни организмда зарур минерал моддалар камайиб қолади.

Тамаки тутунида нима бор?

Бутуниттифоқ тамаки ва махорка маҳсулотлари илмий-текшириш институти (Краснодар шаҳри)да аниқланишича, тамаки тутунида 20 га яқин спирт бўлар экан. Тутунда энг заҳарли бўлган метил спиртининг миқдори ҳаммадан кўп бўлишлиги аниқланди. Бу спиртлар органик эритувчилар бўлиб сувда эримайди. Бундан ташқари, тутунда пектин бирикмалари, целлюлоза ҳам учрар экан. Тамаки толаси, қанчалик йирик ва нам бўлса, метил спирти шунчалик кўп ҳосил бўлишлиги тасдиқланди. Метил спиртининг 10 миллиметри одамни ҳалокатга учратади (яъни заҳарлайди), кўзнинг кўр бўлишига сабаб бўлади.

Ҳозирги вақтда сигареталарда қўлланилаётган ацетат ёки целлюлоза фильтрлари метил спиртини умуман фильтрламас экан. Ким чекишни ташлаш ёки ташламаслик тўғрисида бирор фикрга келмаган экан, шу маълумотларни билиб қўйгани маъқул.

Д. ЮСУПОВ.

• *Ибн Сино табобатидан*

ОВҚАТЛАНИШ ТАДБИРИ

Ҳўл мевалар ёзда меҳнат ва бадан тарбия қилувчи сафро мижозли кишиларга ёқади. Уни овқатдан аввал ейилиши керак. Ҳўл мевалар ўрик, тут, ковун, шафтоли, олхўрига ўхшаш нарсалардир... Ҳўл мева суювчиларнинг уни егандан кейин юрмаклари, кейин овқат емоқлари яхшидир, шундай қилинганда ҳўл мева чиқиндининг чиқишига ёрдам беради...

Овқатларнинг бирбирларига қўшилишлари билан таъсирлари ўзгаради. Ҳиндистон аҳолисининг тажрибали кишилари ва бошқалар: «Сутни нордон нарсалар билан қўшиб истеъмол қилинмасин ҳамда балиқни сут билан ейилмасин, булар мохов ва узоқ тузалмайдиган касалликларни келтиради, шунингдек қатиқни пишлоқ билан, қушларнинг гўштлари билан ейилмасин, ширгуруч устидан талқон ейилмасин, мис идишда сақланган ўсимлик мойини, ҳайвон ёғини овқатларда ишлатилмасин, юмшоқ ўтнинг чўғида пиширилган кабобни ейилмасин», деганлар.

Бир-бирига келишмаган овқатлар икки сабабдан зарар қилади. Бири, ҳазм ўзаро келишмаслиги, ҳазм бўлувчининг ҳазм бўлмовчига қаршилиги. Иккинчиси эса, турли овқатларни ейилганда бир мўлжалда ейилганга кўпроқ ейилиши. Ҳақиқатда ҳам қадимги замонда бадан тарбияга аҳамият берган кишилар турли овқатларни аралаш қилиб емаганлар, у вақтда уларнинг эрталабки овқатлари гўшт, кечки овқатлари нон бўлган.

Ёзда овқат ейишнинг энг яхши вақти ҳавонинг салқин чоғидир.

◆ СОВЕТ ОЛИМЛАРИ КАШФ ҚИЛДИЛАР

Микроскопик дунё қаърида

СССР Министрлар Советининг Давлат ихтиро ва кашфиёт ишлари комитетида органик химия соҳасида янги бир кашфиёт рўйхатга олинди. Унинг авторлари — Белоруссия ССР Фанлар академияси Биоорганик химия институтининг директори, БССР Фанлар академиясининг академиги А. А. Ахрем (Минск), Москва гўшт ва сут саноати технология институтидан химия фанлари доктори В. А. Миронов ҳамда СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Ноорганик химия институтидан (Новосибирск) физика-математика фанлари кандидати Е. В. Соболевдир.

Диеналар органик химия бирикмаларининг катта бир классини ташкил этади. Улар халқ хўжалигида муҳим моддалар— каучук, ўсимлик ўсишининг регуляторлари, бўёқлар, ҳар хил дориворлар тайёрлашда дастлабки хом ашё бўлиб хизмат қилади. Диеналар орасида углерод занжираси ҳар хил катталикдаги ёпиқ ҳалқалардан иборат бўлганлари алоҳида эътиборга сазовор бўлиб, узоқ вақтгача бундай система қўзғалмас деб ҳисобланиб келарди.

Совет олимларининг кашфиёти шу ҳолни рад этди: муайян шароитларда ёпиқ диенавий системa қўзғалувчанлиги аниқланди. Диеналар углеродли занжираси схемасини деворларида золдирлар жойлашган айлана қути ҳолида тасвирлаш мумкин. Қути қўзғалмай турганида золдирлар ҳам ўз ўрнида бўлади. Лекин қутини салгина лиқиллатилса золдирлар ҳаракатга келади. Шу системага қанчалик катта куч қўйилса золдирлар шунча тезроқ айланади. Диеналарда ҳам шунга ўхшаш ҳодиса рўй беради: бунда ўзига хос боғланган молекулалар золдир ролини бажаради. Молекулаларнинг хоссаларини айни температура ёрдами билан тартибга келтириш ва бунда зарур моддаларни синтез қилиш мумкин.

Олимлар шу ҳодисани топиш ва уни исбот қилишлари учун 15 йилдан ошиқ вақт кетди. Бунда энг замонавий химиявий ва физикавий методдан фойдаланилди. Кашфиёт бир неча ихтиро қилишга имкон берди ва кенг кўламда қўлланилмоқда.

Кашфиёт ёрдами билан ҳали номаълум диенанинг тузилишини олдиндан айтиш, шунингдек ундан кейинчалик нималар олиш мумкинлигини билиш мумкин.

(ТАСС).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Дўстларнинг ёрдами

СОФИЯ. Варна шаҳрида Болгарияда энг катта уйсозлик комбинатларидан бири қад кўтармоқда. Комбинат лойиҳасини Болгариянинг «Гражданстройпроект» институти ходимлари билан совет мутахассислари биргаликда тузиб чиқдилар.

Болгария бинокорлари шу беш йилликда 420 минг квартира қуриб беришлари керак. Мана шу катта ҳажмдаги ишни бажариш учун қурилишнинг материал-техника базасини 2—2.5 баравар кенгайтириш керак бўлади. Совет Иттифоқининг ёрдами билан янгидан 10 та уйсозлик комбинатлари қурилиши, мавжуд корхоналар реконструкция қилиниши лозим.

Европада энг катта

БУДАПЕШТ. Венгрияда «Хунгарокамион» деган халқаро миқёсдаги юк ташувчи Европада энг катта автомобиль корхонаси бор. Венгриянинг автопоездлари ҳозирги вақтда Европадаги 35 мамлакатга, Узоқ ва Яқин Шарққа, Африкага мунтазам қатнаб турибди. Агентликнинг чет элларда 16 та доимий ваколатхоналари бор. Ҳозир «Хунгарокамион»га қарашли машина паркида минглаб машиналар бўлиб, булар автомобиль цистерналари, прицеплари бўлган оғир юк ташийдиган машиналар, фургонлар, ўзиюрар рефрижератор-лардан иборат.

Геология хизмати юбилейи

ВАРШАВА. Польша Халқ Республикаси марказий геологик бошқармаси тузилганига чорак аср бўлди. Шу йиллар мобайнида Польшада жуда кўп фойдали қазилмаларнинг янги конлари очилди. Тарнобжег яқинида катта олтингугурт конлари топилди. Мис, кулранг кўмир, тошкўмир, газ, калий тузи конлари очилди.

ПХРда геологик тадқиқотлар яқин келажакда ер бағрини айниқса Свентокшиш ва Судет тоғларида, Польшанинг шимоли-шарқида ва Селизия кўмир ҳавзаси территориясида чуқур разведка ишларини олиб боришдан иборатдир.

Қимматли маҳсулот

ПРАГА. Чехословакиянинг шиша буюмлари қадим замонлардан шуҳрат қозонган. Техника учун ишлатиладиган шиша ҳам кейинги ўн йил ичида ғоят машҳур бўлиб қолди. Шу давр ичида ЧССРда техника шишаси чиқариш икки баравар кўпайди. Ҳозир Чехословакия корхоналари қарийб 40 минг хил шиша аппаратлар, шиша толаси, электрон нур трубкалари, ёруғлик-техника шишаси ва шу сингари буюмларни чиқармоқда.

Яқинда «Вертек СА» заводи ишга туширилади. У ЧССРда биринчи марта толани чўзишнинг янги технологиясини ишлатади. Бу эса халқ хўжалигига 200 миллион крона миқдорида фойда беради.

КЕСКИН МУАММО

ҚОҲИРА. Уй-жой танқислиги ҳозирги вақтда Миср ҳаётида жуда кескин ички муаммо бўлиб қолди.

Миср халқ мажлиси ишлари билан шуғулланувчи давлат министри Аҳмад Фуад Моҳиддин яқинда айтиб ўтганидек, уй-жой танқислиги умуммиллат миқёсидаги ҳодиса бўлиб қолди ва буни ҳал этиш учун ҳали бир неча йиллар керак бўлади.

Уй-жой қурилиши масаласининг мамлакат олий қонун чиқарувчи органи халқ мажлисида муҳокама қилинаётганлиги бу масаланинг қанчалик муҳим эканлигини кўрсатиб турибди.

Давлат бу йил фойдаланишга топшириш керак бўлган юз минг та квартиранинг фақат учдан бир қисми фойдаланишга берилганлиги, жумладан, депутатларни ташвишга солди. Давлат ташкилотлари шундай бир шароитда янги уй-жой биноларини қуришни хусусий секторга топширишга мажбур бўлдилар. Натижада бу шахслар ўз фойдаларинигина кўзлаб, жуда кўп квартирали кўп қаватли иморатлар қуришга интилмоқдалар. Уртача даромадли мисрлик ҳам бундай уй-жойларга эга бўлишга қодир эмас. Хусусий уйлар учун ижара ҳақи Мисрнинг турли шаҳарларида кейинги беш йил ичида 3—4 баравар қимматлашди. Қоҳирада ва Искандарияда ижара ҳақи мислсиз даражада ошди.

(ТАСС).

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

НАЙРОБИ. Мамлакат хўжалиги турли соҳалари учун малакали кадрлар тайёрлашда СССРнинг бераётган ёрдами халқ маорифи соҳасида Совет Иттифоқи билан Кения ўртасида ҳамкорлик кенгаяётганлигидан далолат беради. Кения маориф министри Тайта Товет Кения парламенти сессиясида сўзга чиқиб шундай деди.

Кениялик юзлаб йигит-қизлар Совет Иттифоқи мактабларида ўқиб, мамлакат учун зарур бўлган ҳар хил касбларни эгалладилар. Совет олий ўқув юртлари ва техникумларини битириб чиққан ёшларни Кениянинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларида учратиш мумкин. Булар агрономлар ҳамда врачлар, ўқитувчилар ва кооператорлар, инженерлар ва техниклардир.

Кения хўжалиги турли тармоқларининг раҳбарлари СССРда мутахассислар тайёрлаш даражасига ҳамма жойда юксак баҳо бермоқдалар. Совет олий ўқув юртларини яқиндагина битириб чиққан кўпгина ёшлар турли давлат муассасалари ва корхоналарда юксак лавозимларни эгаллаб, шу билан мамлакатда совет дипломининг обрў-эътиборини оширмоқдалар. Кения неча ўн йиллар давомида фақат ғарб мамлакатларининг маориф системасига ишониб келган эди.

(ТАСС).

Фотообъективда— Болгария Халқ Республикаси

★ Қора денгиз соҳилидаги «Альбена» оромгоҳида замонавий меъморчиликнинг сўнгги ютуқлари ишга солинган.

★ Мамлакатдаги жуда кўп булоқлар шу таулитда дам олиб ўтиладиган жойга айлантирилган. Болгарлар уни бир сўз билан «Чашма» дейишади.

★ Варна яқинидаги «Злоти пясци» («Олтин қумлар») гузарларидан бири.

Ш. Туробов фотолари.

ИНСОН ВА АТРОФ-МУҲИТ

АФИНА. Ўрта Ер денгизини тозаламоқ ва сувини яна булғанишига йўл қўймаслик учун яқин 20 йил ичида 5 миллиард доллар керак бўлади. Ўрта Ер денгиз қирғоқларини саноат чиқитлари ва бошқалардан иҳота қилиш борасида қўриладиган чораларга бағишлаб ўтказилган ва 5 кун давом қилган конференциянинг қатнашчилари шундай хулосага келдилар. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти билан биргаликда ташкил этилган конференцияда Ўрта Ер денгиз бўйидаги бир қанча мамлакатларнинг вакиллари қатнашди.

• • •

ДАМАШҚ. Бу ерда чўл проблемаларига бағишланган араб давлатлараро конференция ўз ишини тугатди. Унинг қатнашчилари араб мамлакатларининг ҳукуматларига чўлни ўрганиш марказлари фаолиятини кенгайтиришни, қурғоқ районларда ер ости сув манбаларини разведка қилиш ва ундан фойдаланишни тезлаштиришни, чўл территорияларини ўзлаштириш борасидаги лойиҳаларни актив равишда амалга оширишни тавсия қилдилар. Конференция чўлнинг ҳужум қилишига йўл қўймаслик мақсадида ўзлаштирилган ер чегараларида иҳота дарахтзорлари барпо этишни тавсия қилди.

(ТАСС).

• Ҳаракат хавфсизлиги учун

Фарзандларга ғамхўрлик

Ҳозир шаҳримиздаги юздан ортиқ мактабларда пионер лагерлари ишлаб турибди. Жумладан, Абдулла Набиев номли пионерлар уйида ҳам фарзандларимиз мазмунли дам олишмоқда.

Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари эса уларнинг йўл ҳаракати қоидасини мукаммал билишлари ва кўчада юрганларида бу қоидаларга қатъий амал қилишларини таъминлаш учун тез-тез учрашувлар ўтказиб, турли қизиқарли темаларда викториналар ташкил қилишяпти. Бу ишларни амалга оширишда милиция катта лейтенанти Э. Ўрунова, милиция лейтенанти И. Ефимов, милиция лейтенанти С. Тожибоев, милиция капитани С. Расулев, милиция катта лейтенанти П. Азимовларнинг хизмати катта бўлмоқда.

Бу жонкуяр ходимларнинг ишга масъулият билан ёндошишлари туфайли шаҳримиздаги 162, 103, 5, 63, 70, 144, 96-ўрта мактабларда ишлаб турган пионер лагерларида мунтазам суратда «Светофор» ўйинлари ўтказилмоқда. Махсус чиқарилган «Ўйланг, жавоб беринг ва йўл ҳаракати қоидасига риоя қилинг» методик қўлланмаси асосида болаларнинг кўчада юрганда нималарга аҳамият бериши ҳақида қизиқарли мусобақалар ўтказиляпти.

Кўрилган тадбирлар болаларнинг ҳаракат қоидаси билан яхши танишишлари, бу ҳақда яхши амалий кўникма ҳосил қилишларига олиб келмоқда. «Пионер» кинотеатри қошида ташкил қилинган «Салом, йўллар» киноклуби қатнашчилари ҳам тез-тез Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари, илғор ҳайдовчилар ва ишлаб чиқариш пешқадамлари билан учрашиб улардан кўчада юриш маданиятини пухта ўрганишмоқда. Ҳозир В. И. Ленин номидаги шаҳар болалар боғида автошаҳарча ишлаб турибди.

Қисқа қилиб айтганда кенжа авлод саломатлиги учун ғамхўрлик қилишда барча жамоат ташкилотлари билан бирга Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари ҳам жон куйдириб ишлашяпти. Улар болаларни шаҳар ташқарисида жойлашган лагерларга кузатиб қўйишмоқда ва бу жойлардан уларни эсон-омон ўз уйларига қайтишларини таъминлашмоқда. Шаҳар мактабларида ташкил қилинган пионер лагерларида ўтказилаётган тадбирлари эса болаларнинг йўл ҳаракати қоидаларини пухта ўрганишига омил бўлмоқда.

Б. НОСИРОВ.

Ботуми портини ҳақли равишда Ватанимизнинг жанубий денгиз дарвозаси деб ҳисоблашади. Ҳар куни бу ерга ўнлаб юк ва пассажир кемалари келиб кетади.

СУРАТДА: причалда Грузия денгиз пароходчилигининг «Совет Грузиясининг 50 йиллиги номли» танкери.

ТАСС фотохроникаси.

ТОВУШ «ЛАЗЕРИ»

Акустик тўлқин генератори халқ хўжалигининг турли соҳаларида ғоят сезгир аппаратлар сифатини текшириб кўришда идеал вақт эталони бўлиб қолади. Уни Украина ССР Фанлар академияси радиофизика ва электроника институтининг олимлари ва мутахассислари ясадилар.

271 градусга борадиган ҳақиқатда космик совуқлик ҳукм сурувчи герметик камера ичига солинган рубин таёқча янги приборнинг «юрагидир». Сунъий рубин айни шундай «атмосферада» электромагнит тўлқинларини секундига 10 миллиард марта тебранадиган товуш частоталарига айлантира олади. Бунда акустик «чайқалишлар» сўнмай, айланаверади ва генераторнинг ғоятда стабил бўлишини таъминлайди.

Янги аппаратни яратувчилардан бири, физика-математика фанлари доктори Е. Ганапольскийнинг фикрича, лазернинг шу иши электрон қурилмалар хотираси ҳажмини кўп марта кўпайтиришга имкон беради.

ТЕЗ ҚАТНОВ МАРШРУТИ

Украинанинг пойтахтида трамвайнинг тез қатнайдиган маршрути учун 85 метрлик эстакадани монтаж қилиш тугалланди. У ўн километрлик трассанинг транспорт энг кўп қатнайдиган Комаров проспекти устидан ўтади. Эстакада мураккаб инженерлик иншооти бўлиб, унинг комплексига пиёдалар юрадиган ер ости ўтиш жойларининг шохобчалари киради. Эстакададан автомашиналар ҳам ўтади.

Киев ғарбий чеккаси аҳолиси келгуси йилдаёқ Ғалаба майдонигача ярим соат ичида — ҳозиргига нисбатан анча тез етиб бориши мумкин.

• Инсон ва табиат

Чақмоқнинг фойдаси борми?

Чақмоқ ҳар йили халқ хўжалиги учун кўплаб зарар келтиради. У кўплаб ўрмонзорлар ёнғинига ва бошқа фалокатларга сабаб бўлади, алоқа ва электр симларини узади, радио эшиттиришларини чалкаштиради. Биргина АҚШда ҳар йили чақмоқ уришидан 2 мингга яқин киши ҳалок бўлади. Шулардан, учдан бир қисм киши мамақалдироқ— жаладан дарахт остига беркинган пайтда чақмоққа учрайди. Бу ўлимнинг анчагина қисми тоғлик районларда содир бўлади.

Қишлоқ районларида, шаҳарга нисбатан чақмоқдан зарар кўриш ўн баробар кўп экан. Чунки шаҳарларда пўлатдан ясалган конструкциялар ва чақмоқни ўтказувчи ва қайтарувчи қурилмалар кўп. Шунинг учун ҳозирги замон шаҳар типидаги уйларда яшаётган одам учун чақмоқ деярли хавфли эмас. Шундай қилиб, одамлар чақмоқнинг зарари тўғрисида кўп билишса ҳам, унинг фойдаси тўғрисида кенгроқ тасаввурга эга эмаслар.

СССР гидрометмарказининг Хабаровск филиалида хизмат қилувчи В. Т. Леншиннинг келтирган маълумотларига кўра, Ер юзида ҳар йили ўн олти миллионга яқин момақалдироқ чақмоқлари пайдо бўлади. Еримизнинг турли жойларида бир вақтнинг ўзида бир минг саккиз юздан ортиқ момақалдироқ содир бўлар экан. Бу ўз навбатида ҳар секундда ўрта ҳисобда юзта айрим-айрим чақмоқларнинг келиб чиқишига олиб келади. Узларининг қисқа вақт ичида пайдо бўлишига қарамай, бу чақмоқлар бир йилда юз миллион тонна азот бирикмаларини ҳосил қилади. Бу ҳаётий зарур модда ёғин-сочин сувлари билан ер сатҳига тушади, тупроқ орасига киради ва ўсимликлар учун қимматбаҳо ўғит сифатида хизмат қилади.

Ҳозирги кунда ерларни ўзлаштиришда катта сифат ўзгаришлари содир бўлаётган бир пайтда табиий боғланиш оз бўлса-да бузилмоқда. Чунки ҳосил билан ер бағридан кўплаб фосфор, калий, азот тортиб олинмоқда. Шунинг учун ҳам одамлар «ерни боқиш» вазифасини ўз устиларига олиб, ерга кўплаб турли-туман ўғитлар солмоқдалар. Ҳозирги кунда бутун дунё саноати ўттиз миллион тонна азот бирикмалари ишлаб чиқармоқда. 1985 йилга бориб бу миқдор уч баробар кўпаяди ва ернинг ўзида тупроқдаги микроорганизмлар томонидан ишлаб чиқариладиган азот миқдорига тенглашади. Лекин бу усул-сунъий равишда ишлаб чиқарилаётган азот бирикмалари ҳозирча нисбатан қимматга тушмоқда.

Саноат асосида олинаётган азот учун фойдаланилаётган электр разрядининг узунлиги тўрт ярим-олти метрга тенг бўлса, табиий чақмоқ узунлиги булут ва Ер ораси— 30— 50 километрга тенг бўлади. Ҳисоблашларга кўра, АҚШда бир йил давомида ҳар бир километр квадрат ерга ўрта ҳисобда тўрт чақмоқ зарби тўғри келар экан. Бу эса 20 тонна ўсимлик томонидан енгил ўзлаштириладиган азот бирикмаси демакдир.

Момақалдироқ электр разрядлари — чақмоқлар яна бир яхши хоссага эга. Улар ўз чақмоқлари билан атмосфера ҳавосини озон (кислород)га бойитади, атроф-муҳитни мусаффо қилади. Бу жараёнда ер сатҳида ва булутлараро пайдо бўлган разрядлар ҳамкорликда ҳаракатланадилар, инсонлар учун тоза ҳаво ҳосил қиладилар.

М. ЗОКИРОВ,
геология-минералогия фанлари доктори.

СПОРТ

Мусобақалар хроникаси

Тунисда 19 ёшгача бўлган ўсмирлар ўртасида футбол бўйича биринчи жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. Олтин медаллар учун ҳал қилувчи ўйинда СССР ва Мексика ёшлари бир-бирлари билан куч синашдилар. Учрашувнинг асосий вақти ҳам қўшимча вақт ҳам ғолибни аниқламади — 2:2 ҳисоби қайд этилди. 11 метрли жарима тўпларини тепиш бўйича совет футболчилари ғолиб чиқишди.

Иккинчи ўринни мексикаликлар, учинчи ўринни Уругвай терма командаси устидан 4:0 ҳисобида ғалаба қозонган Бразилия футболчилари эгаллашди.

* * *

Ленинградда халқаро шахмат турнири давом этмоқда. Ўн уч тур учрашувларидан сўнг 11 имкониятдан 8 очко тўплаган О. Романишин пешқадамлик қилмоқда. Ваганяннинг очкоси битта кам. Гарсиа ўн имкониятдан 6,5 очкога, Таль ўн бир имкониятдан 6,5 очкога эга.

Кеча тугалланмай қолган партиялар ниҳоясига етказилди.

* * *

Иккинчи лига бешинчи зонаси командалари ўртасида навбатдаги тур учрашувлари бўлиб ўтди: «Динамо» (Самарқанд)—«Амударё» (Нукус)—5:3, «Актюбинец» —«Олға» (Фрунзе)—2:3, «Металлург» (Магнитогорск)— «Хўжанд» (Ленинобод) — 1:1, «Газовик» (Оренбург) — «Шаҳрихонлик» —1:0. «Сигнал» (Челябинск)—«Орбита» (Қизил Урда)—1:0, «Уралец» (Нижний Тагил)—«Металлург» (Чимкент)—1:0, «Нефтяник» (Тюмень)— «Химик» (Жамбул)—4:1, «Пахтачи» (Гулистон) —«Нефтяник» (Фарғона) — 0:0, «Зарафшон» (Навоий) — «Ирригатор» (Жиззах) — 0:1, «Хоразм» (Хонқа) — «Автомобилист» (Термиз)—1:1.

• Мўъжизалар оламида

Қаҳратонда ҳам музламайди

Бундан етмиш йил муқаддам жанубий Уралдаги Песчанная дарёси сувлари туз конларининг ўрнини тўлдириши натижасида бу ерда Развал кўли пайдо бўлди. Бу кўлнинг майдони етти гектар, чуқурлиги эса йигирма бир метрга тенг. Кўлнинг ажойиб хусусияти бор. Бу кўл суви қаҳратон қишда— қирқ даражали совуқда ҳам музламайди. Бунга асосий сабаб кўл суви таркибида туз миқдорининг кўплигидир.

Кўл сувининг яна бир хусусияти шундаки, унинг ҳарорати йил давомида 60 даражага ўзгаради. Ёз ойлари сув ҳарорати 38,5 даражага кўтарилса, қишда эса, минус 21,5 даражага совийди. Кўл сувининг юқори қисми ҳарорати ҳар қанча кўтарилса-да, кўл тагига яқин жойда сувнинг ҳарорати 0 даражадан паст бўлади. Бу ҳолат кўл суви юқори ва паст қисмларининг яхши аралашмаётганлигидан дарак беради.

Уч қаватли кўл

Кола ярим ороли ёнидаги Кильдин оролида Могильное кўли мавжуд. Унинг майдони унча катта эмас. (0,1 квадрат километр, чуқурлиги эса 17,5 метрга тенг). Бу кўл денгиз сувлари билан узвий боғланган. Кўлнинг қирғоқларидан қуйиладиган чучук сувлар туфайли унинг сув сатҳи денгизникига нисбатан 25— 45 сантиметр юқоридир.

Қизиғи шундаки, Могильное кўлида сув ҳавзаси уч қаватлидир. Юқориги 5,5 — 6,5 метри Арктика сув ҳавзаларига хос ҳайвонлар дунёсига эга бўлган қаватдир. Ундан пастроқда, 11— 13 метргача бўлган қатламда эса, сувнинг шўрлиги кескин ошади, унда денгиз ҳайвонлари ва ўсимликлар дунёсига хос, мисол учун, медузалар, денгиз рачкилари ва тресканинг айрим кўринишлари учрайди. Ниҳоят энг пастки, учинчи қаватда эса, сув анча шўр бўлиб, атмосфера билан боғланиши бўлмагани сабабли кислород тезда камаяди. Бу қатламда ҳеч нарса яшамагани ва ўсмагани учун уни «ўлик зона» деб аташади.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

* РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА *

КИНО

13 ИЮЛДА

САНЪАТ САРОЙИ — Муҳаббат ёзи (катта зал), Аёл ва иблис (кичик зал, кечқурун).

Муҳаббат ёзи — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кечқурун).

Кенгуру — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Кадкинни ҳамма билади — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Сиздан угина, биздан бугина — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Музика садолари — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Кадкинни ҳамма билади —«ХИВА» (21, 22.30).

ПОЙАФЗАЛИНГИЗНИ РЕМОНТ ҚИЛДИРМОҚЧИМИСИЗ?

МАРҲАМАТ!

СИЗ БУНИНГ УЧУН «ИЛҒОР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ПОЙАФЗАЛ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ УСТАХОНАЛАРИДАН ИСТАГАНИНГИЗГА МУРОЖААТ ҚИЛСАНГИЗ БАС.

Ҳозирги вақтда бир қанча майда устахоналар механизациялашган йирик устахоналарга бирлаштирилди. Бу ерда тезкорлик билан юқори сифатли ремонт қилинади, аҳолига аъло хизмат кўрсатилади.

УСТАХОНАЛАРНИНГ АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ:

927 — Г. Ғулом кўчаси, 1-қават («Москва» кафеси);
915— 11-квартал, 6-уй;
917 —1-квартал, Гагарин кўчаси («Сабзавотлар» магазини ёнида).

ФРУНЗЕ РАЙОНИ:

706 — Ш. Руставели кўчаси (бозорга кираверишда);
701 — Ленин проспекти (Туркман бозори ёнида);
705 — Ш. Руставели кўчаси («Изотоп» магазин-салони олдида).

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ:

402—У. Юсупов кўчаси (Маиший хизмат кўрсатиш уйида).

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ:

206 — Височовольтний кўчаси, 120-уй (Маиший хизмат кўрсатиш уйида).

ЛЕНИН РАЙОНИ:

307 — Будённий кўчаси, 35-уй (ҳарбий госпиталь рўпарасида).

СЕРГЕЛИ РАЙОНИ:

606 — Спутник шаҳри, Маиший хизмат кўрсатиш уйи.

КИРОВ РАЙОНИ

122 — Ленинград кўчаси (маршрут таксиларининг сўнгги бекати ёнида).

ПОЙАФЗАЛ РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ УСТАХОНАЛАРИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Тошкент шаҳар ижроия комитети аҳолига маиший-хизмат кўрсатиш бошқармасининг якка буюртмалар тикиш, пойафзал ремонт қилиш ва чарм-галантерея буюмлари бўйича «Илғор» ишлаб чиқариш бошқармаси.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон ССР «МИНМОНТАЖСПЕЦСТРОЙ»нинг «УЗСТАЛЬКОНСТРУКЦИЯ» трестига:
БЕКОБОД МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИ ҚУРИЛИШИДА

ишлаш учун электр-газ пайвандчилар, 5—6 разрядли пўлат ва темир-бетон конструкциялари монтажчилари

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқхона билан, оилалилар бир йил мобайнида квартира билан таъминланадилар.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг
16-«БЕКАБАДМЕТАЛЛУРГСТРОЙ» ТРЕСТИ ВА «МЕТАЛЛУРГМОНТАЖ» БЕКОБОД МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

дурадгорлар, сувоқчи-бўёқчилар, ғишт терувчилар, арматурачилар, монтажчилар

ҚЕРАК

ТОШКЕНТ ЗАРГАРЛИК ЗАВОДИГА

темирчилар, катта бухгалтерлар ва бухгалтерлар, омборчилар, силлиқловчилар, чархловчилар, слесарь-асбобсозлар, штамповкачилар, заргарлик касбига ўқитиш учун Совет Армиясидан запасга қайтганлар, операторлар, ҳисоблаш машиналари ва аниқ механика механиклари, радиотехниклар, машинисткалар, телеграфчи-телетайпчилар, лойиҳаловчи инженерлар, аниқ асбоблар ва машинистларнинг механиклари

КЕРАК

ОКТЯБРЬ ОШХОНАЛАР ТРЕСТИГА

савдо-сотиқ базасига катта бухгалтерлар

КЕРАК

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

ЎЗБЕКИСТОН ССР «МИНМОНТАЖСПЕЦСТРОЙ»
БАЗАСИДАГИ
83-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—78 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

футировкачи-кислотаупорщик (қурилиш коммуникациялари ва ускуналарини атроф-муҳит таъсиридан ҳимоя қилиш), оловкор.

БИЛИМ ЮРТИГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига ҳисобланади.
Машғулотлар — ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Ўқиш муддати— 1 йил.
Ўқувчилар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона, ишлаб чиқариш вақтида ишланган иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар.
Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 6 та фотосурат, мактабдан характеристика.
Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Ҳамза райони, Оқдарё кўчаси, 122-уй, (7, 12, 52, 63, 125-автобусларнинг «Ёғмой комбинати» бекати).

ТОШКЕНТ ҚОҒОЗ ФАБРИКАСИ

ЦЕЛЛЮЛОЗА ҚОҒОЗ САНОАТИ МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА

ҚИЗИЛ-УРДАДАГИ 8-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ УЧУН

1977 — 78 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КОНТРОЛЬ — ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарь, электромонтёр, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь (фақат ўсмирлар), қуритувчи, прессловчи, юмалатувчи, қирқувчи, майдаловчи, қоғоз ва картон тайёрловчи машина машинисти.

Ўқишга 17 ёшдан кичик бўлмаган ўнинчи синф маълумотидаги йигит-қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ҳамма мутахассисликлар бўйича ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқишга кирганлар стипендия (ўрта махсус ўқув юртлари даражасида) оладилар.

Четдан келганлар ётоқхоналар билан таъминланадилар, стипендиянинг маълум қисми ҳисобига овқатланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: танланган касб кўрсатилган директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286 — форма), ўқиш жойидан ёки ишлаётган еридан характеристика, яшаш жойидан, оила аъзоларининг сони ҳақида справкалар, меҳнат дафтарчасидан нусха (ишчилар учун) 6 та фотосурат (3х4 см).

Паспорт ва чақирилиш қоғози шахсан кўрсатилади.

Ўқиш манзили Қизил-Урдага етиб бориш фабрика ҳисобига амалга оширилади.

Ўқишни тугаллагач улар Тошкент қоғоз фабрикасига доимий ишлаш учун юбориладилар.

ҲУЖЖАТЛАР 10 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент — 5, Куйбишев шоссеси, 23-уй, кадрлар бўлими (5-трамвайнинг «Ипподромная кўчаси» бекати, 7, 12, 26, 55, 52, 63, 68-автобусларнинг «Узбум» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

13 ИЮЛЬ —ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.35 Болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. Минскдан олиб кўрсатилади. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Танишинг, кўча». Мультфильм. 19.20 «Жасорат»нинг дала почтаси». 19.50 «Спортлото» тиражи. 20.00 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Совет Латвияси. Кўрсатувда Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Э. Восс иштирок этади. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Раддия». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 23.40 Спорт ҳақида ҳужжатли фильмлар программаси. 24.00 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 Кичкинтойлар учун, «Бойчечак». 18.55 «Ўзбекистон ягона оилада». «Минглар шартномаси асосида» (рус.). 19.25 «Ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Конституцияси лойиҳаси тўғрисидаги доклади— буюк сиёсий ва ғоявий-назарий ҳужжатдир». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «12 учрашув». Эстрада программаси. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 А. Навоий номли Наманган область музикали драма ва комедия театрининг солисти Турсуной Мамедова концерти. 21.50 «Дўстлик боғи». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.50 Октябрнинг киносолномаси. «Улуғ тарих саҳифалари». Бадиий фильм. 00.20 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 «Тирик мурда». Фильм-спектакль. 1-серия (рус.). 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.55 «Пойтахт области далаларида». 21.25 «Новосибирск театрининг навқирон балети». Телевизион фильм-концерт. 21.55 Абитуриентлар учун. Химия.

14 ИЮЛЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 Болалар ҳаваскорлик коллективларининг концерти. Минскдан олиб кўрсатилади. 11.00 «Раддия». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.10 «Бизнинг биография. 1955 йил». 14.50 «Позитрон» портрети». Илмий-оммабоп фильм. 15.40 Н. А. Островский. «Пўлат қандай тобланди». 16.30 «Биз табиат билан танишамиз». 16.50 Ф. Шопеннинг фортепьяно пьесалари. Халқаро конкурслар лауреати В. Крайнев ижро этади. 17.00 «Рус тили». 17.45 «Шахмат мактаби». Ёзги туркум. 3-кўрсатув. 18.15 «Зарница» операцияси». 19.00 Янгиликлар. 19.10 «Расмларда қуёш акси бор». 19.25 «Гес Холл Москвада». Телевизион очерк. 19.55 «Халқ куйлари». Концерт. 20.10 «Раддия». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ДИНАМО» (Киев) — «Арарат» (Ереван). Киевдан олиб кўрсатилади. 23.45 Виолончелда А. Наварра чалади. (Франция). 00.10 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Шостакович ҳақида хотиралар». Ҳужжатли фильм. (рус.). 12.25 «Нева соҳилларининг мўъжизакор эртаклари». Музикали саҳна композицияси. Такрорий кўрсатув (рус.). 13.05 Октябрнинг киносолномаси. «Улуғ тарих саҳифалари». Бадиий фильм. 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Эстафета давом этади». (рус.). 19.05 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. «Октябрь менинг тақдиримда». СССР халқ артисти С. Эшонтўраева билан диалог. 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Дутор ва танбур тароналари». Концерт. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 Мамарасул Бобоевнинг адабий портрети. 22.35 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.50 «Жўра Сарқор». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 «Тирик мурда». Фильм-спектакль. 2-серия. (рус.). 20.25 Реклама ва эълонлар. 20.35 Тошкент янгиликлари. 20.55 «Премьерага йўл». Телевизион фильм-концерт. 21.25 Абитуриентлар учун. Математика.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Р — 14409.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64579. Нашр Г—3105.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 ва 33-02-58 ҳамда эълонлар бўлими — 33-81-42